

Pohjoisesta ja etelästä Ihanaan maahan

”Oikeista opettajista jotkut lankeavat, ja niin heidät kaikki seulotaan, sulatetaan ja puhdistetaan lopun ajaksi, sillä vielä on aikaa määrähetkeen.” (Dan. 11:35.)

Avaintekstit:

Dan. 11;
Dan. 8:3–8, 20–22;
Jes. 46:9, 10;
Dan. 8:9, 23;
Matt. 27:33–50.

Aikaessamme tutkia tätä haastavaa lukua on heti alkuun todettava muutama asia. Ensinnäkin, Danielin kirjan 11. luku on yhdensuuntainen kaikkien aiempien Danielin kirjassa esitettyjen profeetallisten suuntaviivojen kanssa. Kuten luvuissa kaksi, seitsemän, kahdeksan ja yhdeksän, tämänkin luvun profeetallinen sanoma ulottuu profeetan päivästä lopun aikaan asti. Toiseksi, maailmanvalta seuraa toistaan, ja ne ovat usein valtoja, jotka sortavat Jumalan kansaa. Kolmanneksi, jokainen profeetallinen katsaus huipentuu onnelliseen loppuun. Danielin kirjan toisessa luvussa kivi hävittää kuvapatsaan; luvussa seitsemän valtakunta annetaan Ihmisen Pojalle; luvuissa kahdeksan ja yhdeksän taivaallinen pyhäkkö vanhurskautetaan Messiaan työn kautta.

Luvusta 11 löytyy kolme keskeistä kuvausta: 1) Luku alkaa Persian kuninkaista ja se käsittelee heidän kohtaloaan ja lopun aikaa, jolloin Pohjoisen kuningas hyökkää Jumalan pyhää vuotta vastaan. 2) Sitten luvussa kuvaillaan Pohjoisen ja Etelän kuninkaiden välisiä taisteluita ja sitä, miten ne vaikuttavat Jumalan kansaan. 3) Luku päättyy onnellisesti, kun Pohjoisen kuningas kohtaa loppunsa ”ihanan pyhäkkövuoren” lähellä (Dan. 11:45). Tällainen onnellinen loppu merkitsee pahan hävittämistä ja Jumalan ikuisen valtakunnan perustamista.

21.3. Global Youth Day

21.3. Seurakunta syö yhdessä -teemapäivä

Tämä tutkistelu on sapatiksi 21.3.2020

PERSIAA JA KREIKKAA KOSKEVIA PROFE- TIOITA

Lue Dan. 11:1-4. Mikä tässä muistuttaa meitä Danielin kirjan aiemmista profetioista?

Gabriel kertoo, että Persiasta nousee vielä kolme kuningasta. Heitä seuraa neljäs kuningas, joka on heistä rikkain ja tulee provosoimaan kreikkalaisia. Kyyroksen jälkeen Persiaa hallinneet kolme seuraavaa kuningasta olivat: Kambyses (530-522 eKr.), Smerdis (522 eKr.) ja Dareios I (522-486 eKr.). Neljäs oli Kserkses, josta Esterin kirjassa käytetään myös nimeä Ahasveros. Hän oli erittäin rikas (Est. 1:1-7) ja profetian ennustuksen mukaan hän johti suuren armeijan valloittamaan Kreikkaa. Kserkseen armeijan voimasta huolimatta pienempi urhoollisten kreikkalaissotureiden armeija torjui hänet.

Ei ole vaikeaa tunnistaa Aleksanteri Suurta siksi mahtavaksi kuninkaaksi, jonka noususta Dan. 11:3 kertoo ja josta tulee muinaisen maailman kiistaton hallitsija. Hän kuoli 32 vuoden iässä ilman, että olisi jättänyt perillistä hallitsemaan valtakuntaa. Niinpä valtakunta jaettiin hänen neljän kenraalinsa kesken: Seleukos otti haltuunsa Syyrian ja Mesopotamian, Ptolemaios Egyptin, Lysimakhos sai Traakian sekä osia Vähä-Aasiasta ja Kassandros Makedonian ja Kreikan.

Vrt. Dan. 11:2-4 ja Dan. 8:3-8, 20-22. Miten jakeet yhdessä auttavat tunnistamaan, että niissä on kyse Aleksanteri Suuresta?

Mitä opimme kaikista näistä nimistä, päivämääristä, paikoista ja historiallisista tapahtumista? Ensinnäkin sen, että taivaallisen sanansaattajan antama profetia on täyttynyt. Jumalan sana ei koskaan petä. Toiseksi Jumala on historian herra. Meistä saattaa tuntua, että poliittisten valtojen, johtajien ja valtakuntien vaihtuminen johtuu keisareiden, yksinvaltioiden ja kaikenlaisten poliitikkojen kunnianhimosta, mutta Raamattu paljastaa, että viime kädessä Jumala pitää ohjia käsissään ja liikuttaa historian suurta pyörää omien tarkoitustensa mukaan, mikä johtaa lopulta pahuuden hävittämiseen ja Jumalan ikuisen valtakunnan perustamiseen.

SYYRIAA JA EGYPTIÄ KOSKEVIA PROFE- TIOITA

Lue Dan. 11:5-14. Mitä tässä tapahtuu?

Aleksanteri Suuren kuoltua laaja Kreikan valtakunta jaettiin Aleksanterin neljän kenraalin kesken. Kaksi heistä – Seleukos Syyriassa (Pohjoinen) ja Ptolemaios Egyptissä (Etelä) – onnistui vakiinnuttamaan hallitsijasuvut, jotka taistelisivat toisiaan vastaan maan hallinnasta.

Useimmat raamatuntutkijat ymmärtävät Pohjoisen kuninkaan ja Etelän kuninkaan välisten taisteluiden, joista Dan. 11:5-14 profetoi, tarkoittavan niitä monia taisteluita, joita näiden kahden hallitsijasuvun välillä oli. Profetian mukaan nämä kaksi valtakuntaa yritettäisiin yhdistää avioliiton kautta, mutta liitto olisi lyhytikäinen (Dan. 11:6). Historialliset lähteet kertovat, että Antiokhos II Theos (261–246 eKr.), Seleukos I:n pojanpoika, meni naimisiin Bereniken kanssa, joka oli Egyptin kuningas Ptolemaios II Filadelfoksen tytär. Sopimus ei kuitenkaan kestänyt, ja pian tuo Jumalan kansaan suoraan vaikuttava konflikti jatkui taas. Niinpä Danielin kirjan 11. luku käsittelee joitakin niistä tärkeistä tapahtumista, jotka vaikuttaisivat Jumalan kansan elämään profeetta Danielin poismenoa seuraavina vuosisatoina. Miksi Herra paljastaa jo etukäteen pääyksityiskohdat maailman tuon alueen yliherruudesta taistelevien valtakuntien välisistä sodista? *Syy on yksinkertainen: sodat vaikuttavat Jumalan kansaan.* Niinpä Herra ilmoittaa etukäteen ne monet haasteet, joita hänen kansansa tulee kohtaamaan tulevina vuosina. Jumala on myös historian herra. Kun vertaamme profeetallista ilmoitusta historian todellisiin tapahtumiin, voimme jälleen nähdä, että profeetallinen sana toteutuu ennustuksen mukaan. Jumala, joka voi ennustaa toisiaan vastaan taistelevien hellenististen valtakuntien käänteet, on Jumala, joka tietää tulevaisuuden. Hän on luottamuksemme ja uskomme arvoinen. Hän on suuri Jumala, ei ihmisen mielikuvituksen tuottama epäjumala. Sen lisäksi että hän ohjaa historian kulkua, hän voi ohjata myös meidän elämäämme, jos sallimme sen hänelle.

Lue Jes. 46:9, 10. Miten paljon perustavanlaatuista kristillistä teologiaa löytyy näistä jakeista? Mitä suurta toivoa ne antavat meille? Mieti, kuinka pelottavalta jae 10 tuntuisi, jos Jumala ei olisi laupias ja rakastava, vaan kostonhaluinen ja julma.

**ROOMA JA
LIITON
RUHTINAS**

Lue Dan. 11:16-28. Vaikka teksti on vaikea, mitä muualta Danielin kirjasta tuttuja kielikuvia löydät?

Näyttää siltä, että Dan. 11:16 kuvaisi vallan vaihtumista hellenistisiltä kuninkailta pakanalliselle Roomalle: ”Ja hän, joka hyökkää sitä vastaan, tekee, mitä tahtoo, eikä kukaan voi seisoa häntä vastaan. Hän asettuu Ihanaan maahan ja hävitys tulee hänen kätensä kautta.” (VKR.) Ihana maa on Jerusalemin aluetta, jossa muinainen Israel on asustanut, ja uusi valta, joka ottaa tuon alueen haltuunsa, on pakanallinen Rooma. Sama tapahtuma on esitetty myös pienen sarven horisontaalisena laajenemisena Ihanaan maahan asti (Dan. 8:9). Vaikuttaa siis selvältä, että tässä vaiheessa maailman valta on pakanallisella Roomalla. Muutama muu kohta tukee tätä näkemystä. Esimerkiksi kohta ”Hänen sijaansa nousee eräs, joka antaa veronkiskojan käydä läpi valtakunnan ihanimman osan” (Dan. 11:20, RK 2012) on varmasti viittaus keisari Augustukseen. Hänen hallituskautenaan Jeesus syntyy, kun Maria ja Joosef matkustavat Betlehemiin henkikirjoitusta varten. Profetian mukaan tätä hallitsijaa seuraa ”halveksittu mies” (Dan. 11:21). Historiasta tiedämme, että Augustuksen jälkeen valtaan tuli Tiberius, joka oli Augustuksen adoptiopoiika. Tiberiuksen tiedetään olleen tasapainoton ja halveksittu ihminen.

Ennen kaikkea Raamatun tekstin mukaan Tiberiuksen hallituskautena ”sortuu myös Liiton ruhtinas” (Dan. 11:22). Tämä selvästi viittaa Kristuksen ristiinnaulitsemiseen; häntähän kutsutaan myös voidelluksi ruhtinaaksi (Dan. 9:25, RK 2012/VKR; ks. myös Matt. 27:33-50) ja hänet teloitettiin Tiberiuksen hallituskaudella. Viittaus Jeesukseen Liiton ruhtinaana on selvä merkki, joka auttaa meitä seuraamaan historiallisia tapahtumia. Se antaa jälleen kerran lukijalle vahvan todistuksen Jumalan kyvystä nähdä asiat ennalta. Jumala on ollut oikeassa profetian tähänastisissa kuvauksissa. Voimme siis luottaa hänen sanansa toteutuvan myös kaikessa tulevaisuutta koskevassa.

Kaikkien poliittisten ja historiallisten tapahtumien keskellä paljastetaan Jeesus Nasaretilainen, ”Liiton ruhtinas”. Miten tämä osoittaa, että kaikesta kuvastusta kuohunnasta ja poliittisesta vehkeilystä huolimatta Jeesus on kirjoituksissa keskeisintä?

SEURAAVA VALTA

Lue Dan. 11:29-39. Mikä on tämä pakanallisen Rooman jälkeen nouseva valta?

Dan. 11:29-39 viittaa uuteen valtajärjestelmään. Vaikka se on jatkumoa pakanalliselle Rooman valtakunnalle ja perii joitakin edeltäjänsä ominaisuuksia, se samalla vaikuttaa joiltain osin erilaiselta. Jatkaessamme eteenpäin huomaamme, että se toimii uskonnollisena valtana. Se kohdistaa hyökkäyksensä lähinnä Jumalaan ja hänen kansaansa. Tarkastelkaamme muutamia niistä teoista, joihin tämä kuningas syyllistyy.

Ensinnäkin, hän ”purkaa suuttumuksensa Pyhää liittoa vastaan” (Dan. 11:30). Tämän täytyy viitata Jumalan pelastuksen liittoon, jota kuningas vastustaa.

Toiseksi, kuningas lähettää sotajoukkoja, jotka ”saastuttavat pyhäkön” ja ”lakkauttavat päivittäisen uhrin” (11:31). Huomasimme luvusta 8, että pieni sarvi turmeli Jumalan temppelin ja otti pois päivittäisen uhrin (Dan. 8:11). Tämä on ymmärrettävä hengellisenä hyökkäyksenä Kristuksen taivaallisessa pyhäkössä tekemää työtä vastaan.

Kolmanneksi, temppeleä vastaan tekemässään hyökkäyksessä tämä valta asettaa Jumalan pyhäkköön ”turmion iljetyksen” (Dan. 11:31). Rinnakkaisilmaus ”kauhistava rikos” viittaa pienen sarven luopumusta ja kapinointia ilmaiseviin tekoihin (Dan. 8:13, RK 2012/VKR).

Neljänneksi, tämä valta vainoaa Jumalan kansaa: ”Oikeista opettajista jotkut lankeavat, ja niin heidät kaikki seulotaan, sulatetaan ja puhdistetaan lopun ajaksi, sillä vielä on aikaa määrähetkeen.” (Dan. 11:35.) Tämä muistuttaa meitä pienestä sarvesta, joka ”pudotti maahan taivaan joukkoja ja tähtiä ja tallasi ne jalkoihinsa” (Dan. 8:10; vrt. Dan. 7:25).

Viidenneksi, tämä kuningas ”pyrkii korkealle ja ylvästelee jokaista jumalaa vastaan, puhuu ennenkuulumattomia jumalien Jumalaa vastaan” (Dan. 11:36). Myös pieni sarvi puhuu ”suuria sanoja” (Dan. 7:8), jopa Korkeinta vastaan (Dan. 7:25).

Sen perusteella, mitä olemme lukeneet Danielin kirjan 7. ja 8. luvusta, mikä tämä valta on? Miksi meidän on tärkeää sosiaalisesta paineesta huolimatta pysyä tässä tulkinnassa?

VIIMEISET TAPAHTU- MAT

Lue Dan. 11:40-45. Mitä tässä tapahtuu?

Seuraavat ilmaisut auttavat ymmärtämään tekstiä:

Lopun aika/lopun hetki: Ilmaus esiintyy vain Danielin kirjassa (Dan. 8:17; 11:35, 40; 12:4, 9). Danielin kirjan profetioiden tutkiminen osoittaa, että lopun aika alkaa paavinvaltan sortumisesta vuodesta 1798 ja kestää kuolleiden ylösnousemukseen asti (Dan. 12:2).

Pohjoisen kuningas: Nimitys määrittelee ensin maantieteellisesti seleukidien hallitsijasuvun, mutta myöhemmin sillä viitataan pakanalliseen Roomaan ja lopuksi paavilliseen Roomaan. Se ei niinkään kuvaile maantieteellistä sijaintia kuin Jumalan kansan hengellistä vihollista. Lisäksi on huomioitava, että Pohjoisen kuningas edustaa väärennöstä todellisesta Jumalasta, joka Raamatussa yhdistetään symbolisesti pohjoiseen (Jes. 14:13.)

Etelän kuningas: Nimityksellä tarkoitetaan ensin Ptolemaiosten hallitsijasukua Egyptissä, Pyhän maan eteläpuolella. Profetian edetessä nimi saa myös teologisen ulottuvuuden ja se liitetään joidenkin tutkijoiden taholta ateismiin. Ellen G. White kommentoیدessaan Ilm. 11:8 viittausta Egyptiin toteaa: "Tämä on Jumalan kieltämistä – ." (7AO 234.)

Ihana pyhäkkövuori: Vanhan testamentin aikoihin ilmauksella viitattiin Siioniin, Israelin pääkaupunkiin ja sydämeen. Maantieteellisesti se sijaitsee luvatussa maassa. Ristin jälkeen Jumalan kansaa ei enää määritellä etnisten ja maantieteellisten rajojen mukaan. Siksi pyhäkkövuoren on oltava symbolinen nimitys kaikkialle maailmaan levinneestä Jumalan kansasta.

Kenties voisimme tulkita tapahtumia seuraavasti:

1) Etelän kuningas hyökkää Pohjoisen kuningasta vastaan: Ranskan vallankumous yritti hävittää uskonnon ja kukistaa paavinvaltan, mutta epäonnistui. 2) Pohjoisen kuningas hyökkää ja kukistaa Etelän kuninkaan: uskonnolliset voimat paavinvaltan ja sen liittolaisten johdolla voittavat lopulta ateismin voimat ja muodostavat liiton kukistuneen vihollisen kanssa. 3) Edom, Moab ja merkittävät ammonilaiset pelastuvat: jotkut niistä, joita ei ole laskettu Jumalan todelliseen kansaan, liittyvät laumaan viime hetkellä. 4) Pohjoisen kuningas valmistelee hyökkäystä pyhää vuotta vastaan, mutta kohtaa loppunsa: pahan voimat hävitetään ja Jumalan valtakunta perustetaan.

KERTAUS

Lisäaineistoa: On mielenkiintoista, että ainakin Dan. 11:29-39 kohdalla Martti Luther tunnisti turmion iljetyksen (Dan. 11:31) paavinvallaksi, sen opeiksi ja käytänteiksi. Danielin kirjan 11. luvun rinnakkaisuus lukujen 7 ja 8 kanssa vahvistaa Lutherin ja monien muiden protestanttisten kommentoijien näkemystä siitä, että paavius instituutiona oppeineen on näiden profetioiden historiallinen täyttymys. Tässä yhteydessä Ellen G. White sanoo: "Ei mikään seurakunta Rooman tuomiovallan alueella saanut kauan häiritsemättä nauttia oman tunnonvapautta. Niin pian kuin paavin kirkko oli saanut vallan, se kohotti kätensä musertaakseen kaikki, jotka kieltäytyivät tunnustamasta sen herruutta, ja seurakunta toisensa jälkeen alistui sen vallan alle." (7AO 48.)

Keskustelunaiheita:

1. Kuinka voimme ottaa toisten tunteet huomioon, mutta silti olla vesittämättä sitä, mitä Raamattu opettaa Rooman roolista lopun aikana?
2. Dan. 11:33 kuuluu: "Kansan oikeat opettajat neuvovat monia, mutta kauan heitä sorretaan miekalla ja tulella, vankeudella ja ryöstöllä." Mitä jae kertoo joidenkin Jumalan kansan uskollisten kohtalosta? Mitä jae sanoo siitä, mitä uskolliset tekevät ennen marttyyrikuolemaa? Minkä sanoman voimme löytää tästä itsellemme tänään?
3. Dan. 11:36 kuuluu: "Ja kuningas tekee mitä tahtoo, pyrkii korkealle ja ylvästelee jokaista jumalaa vastaan, puhuu ennenkuulumattomia jumalien Jumalaa vastaan ja menestyy, kunnes vihan aika päättyy, sillä se tapahtuu, mikä on päätetty." Ketä ja mitä tämä muistuttaa? (Ks. Jes. 14:12-17; ks. myös 2. Tess. 2:1-4.)
4. Dan. 11:27, 29 ja 35 käyttävät ilmausta *lammōʿed* eli 'määräaika'. Mitä ilmaus kertoo jälleen siitä, miten Jumala hallitsee historian kulkua?